

Askersunds kommun
kommun@askersund.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Hammars skola
i Askersunds kommun

Tillsyn i Hammars skola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn i Askersunds kommun under hösten 2016. Hammars skola besöktes av Skolinspektionen den 13 september 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Av skolenhetens egen statistik för 2015/2016 framgår att för årskurs 3 var andelen elever som nådde kunskapskraven för godtagbara kunskaper i svenska 69 procent, matematik 62 procent, samhällsorienterande ämnen 81 procent och i naturorienterande ämnen 75 procent.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande
Undervisning och lärande	Ingen brist
Extra anpassningar och särskilt stöd	Anmärkning
Bedömning och betygssättning	Ingen brist
Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist
Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande
Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist

Sammanfattande bedömning

Tillsynen av Hammars skola visar att utbildningen som helhet inriktas mot de nationella målen. Av tillsynen framgår dock att rektorn behöver se till att skyndsamt utreda elevers behov av särskilt stöd. Vidare behöver rektorn säkerställa att elevhälsan främst används förebyggande och hälsofrämjande.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Askersunds kommun att senast den 23 januari 2017 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

2016-10-14

3 (8)

Dnr 43-2015:10264

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Askersunds kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska se till att elevhälsans samtliga kompetenser främst används förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan i Hammars skola inte främst används förebyggande och hälsofrämjande.

Av intervju med rektorn, representanter från elevhälsan samt lärarna framkommer att flera av personalen i elevhälsan är nytillträdna i och med höstterminens start. Elevhälsan beskriver att de ännu inte har hunnit formera sig och att de har diskuterat kring att samarbeta. Rektorn uppger att specialpedagog, skolläkare och skolpsykolog använts i enskilda elevärenden. Vidare uppger rektorn att vissa insatser av förebyggande karaktär har genomförts av skolsköterska och kurator.

Skolinspektionens utredning visar att det finns brister i skolans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Av skollagen framgår att för elever i grundskolan ska det finnas elevhälsa och att elevhälsan främst ska vara förebyggande och hälsofrämjande. I förarbetena (Prop. 2009/10:165 s. 276) till skollagen betonas vikten av att de olika kompetenserna finns att tillgå i elevhälsan och att elevhälsans personal samverkar i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet.

Skolinspektionens utredning visar att elevhälsan inte i tillräcklig omfattning används förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen.

2016-10-14

4 (8)

Dnr 43-2015:10264

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Askersund kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som gäller för verksamheten föreligger skäl att förelägga Askersund kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Askersunds kommun en anmärkning. Askersunds kommun ska senast den 23 januari 2017 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avge lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Askersunds kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Dessamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn behöver säkerställa att ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra

2016-10-14

5 (8)

Dnr 43-2015:10264

anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att Hammars skola brister i arbetet kring att skyndsamt utreda elevers behov av särskilt stöd.

Av intervju med rektorn framgår att det har tagit lång tid för vissa elever att få utredning för särskilt stöd gjord, eftersom det inte har funnits tillgång till specialpedagogisk kompetens på skolan och inte heller funnits tillräcklig tillgång av psykologisk kompetens i kommunen. Av intervjuer med rektorn, elevhälsan och lärarna framgår vidare att det finns elever på Hammars skola som har behov av utredning för särskilt stöd, som inte fått detta behov tillgodosett.

Av skollagen framgår att om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller även om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassning inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds.

Skolinspektionen bedömer att det vid tillsynstillfället har saknats tillräcklig tillgång till specialpedagogisk och psykologisk kompetens, vilket har lett till att utredningar av elevers behov av särskilt stöd inte genomförts så som författningarna kräver.

Motivering till anmärkning som ingripande

Tillsynen visar att rektorn från och med höstterminens start har anställt personal med specialpedagogisk kompetens och huvudmannen har utökat tillgången till skolpsykolog. Även om rektorn och huvudmannen vidtagit åtgärder för att eleverna skyndsamt ska kunna utredas för behov av särskilt stöd, är det inte säkerställt att arbetet med utredningar har påbörjats. Skolinspektionen bedömer därför bristerna som mindre allvarliga och tilldelar Askersunds kommun en anmärkning.

Övriga områden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är

2016-10-14

6 (8)

Dnr 43-2015:10264

det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

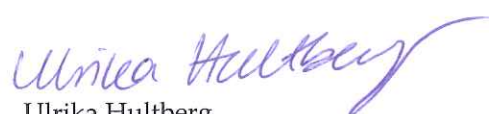
Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

På Skolinspektionens vägnar

Gunnar Olausson
Enhetschef

Ulrika Hultberg
Utredare/Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Hammars skola

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grundsärskola, gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

2016-10-14

8 (8)

Dnr 43-2015:10264

Fakta om Hammars skola

Verksamheten i Hammar skola omfattar förskoleklass, grundskola årskurs 1–5 samt fritidshem. I skolan går 72 elever. I förskoleklass går 13 elever och i grundskolan 59 elever. Skolenheten leds av en rektor som även är rektor för Åmmebergs skola. Lärarna är organiserade i ett arbetslag. I skolan finns en samordnare som tillsammans med en kollega från Åmmebergs skola träffar rektorn och fungerar som en kanal mellan rektorn och personal.

Fritidshemsverksamheten i Askersunds kommun bedöms i ett övergripande huvudmannabeslut